

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Organizarea carității publice

Trecutul

Biserica ortodoxă, nu numai cea din România, ci întreaga se află în fața unui imperativ pe care vremea noastră i-l impune cu multă forță și urgență.

Trebue să recunoaștem că îndelungata asuprire a ortodoxismului din partea statelor ostile lui, sub cari a fost silit să trăiască, l-a silit la o viață mai puțin plină, i-a comprimat puterile de ofensivă străbătătoare în largul și afundul societății. Reprezentantii bisericii s'au văzut nevoiți să reducă străduințele lor la un minimum: la conservarea nealterată a adevărului dogmatic. Și au făcut-o aceasta cu o cerbicie, cu o tenacitate pentru cari merită toată recunoștința noastră. Așa se explică de ce unii — nu numai străini, ci și ortodocși — au ajuns să creadă că e în firea ortodoxiei să se intereseze cu exclusivitate de doctrină, de gnoză, ca singura mântuitoare, disprețuind acțiunea practică, organizarea creștină a vieții sociale. V. Soloviev, în pornirea lui de-a găsi cu orice preț argumente pentru supunerea sub papa, a crezut că găsește această notă încă la bizantini, formulând: «Bizantinii au crezut că ajunge, pentru a fi creștin, să păzești dogmele și riturile sfinte ale ortodoxiei fără a te îngriji de viața socială și politică, ei au crezut că e permis și laudabil să închizi creștinismul în templu și să abandonezi piața publică principiilor păgâne». Soloviev crede că între Biserică și statul bizantin a intervenit o convenție tacită, în baza căreia împărații îmbrățișează ortodoxia ca dogmă abstractă, iar biserica a binecuvântat

păgânismul în viața publică. «Cele două puteri s'au înțeles reciproc: ele erau legate printr-o idee comună: negarea creștinismului ca forță socială, ca principiu motor al progresului istoric. Împărații îmbrățișează pentru totdeauna (se înțelege după 842) *ortodoxia* ca dogmă abstractă, iar ierarhii ortodocși binecuvântă în secula seculorum păgânismul vieții publice».

Părerea că ar fi în natura ortodoxiei nepăsarea față de viața practică e lipsită de fundament, iar Soloviev exagerează când afirmă că statul bizantin a fost păgân, pe când imperiul romano german a fost creștin. În toate timpurile în cari Biserica ortodoxă n'a fost sub robia unor state străine, ea a înfăptuit mari opere de caritate socială. Tradiția lui Vasile cel Mare, întemeietorul de spital, n'a murit în răsărit. Ea s'a continuat în țările românești, unde cele mai de seamă instituții spitalicești sunt de origine bisericască. Iar statul bizantin, deși n'a realizat tipul statului creștin ideal, a fost în orice caz cu mult mai străbătut în viața și legile lui de principiile creștine, decât statul apusean medieval unde barbaria s'a menținut sălbatecă multă vreme, alături de actele de mare evlavie. Sfințenia, cea mai înaltă valoare creștină, a fost determinată în răsărit prin fapte, nu prin doctrină. Contemplația pustnicului a fost numai un stadiu de pregătire pentru realizarea ulterioară de fapte caritative memorabile. Coroana sfântului Nicolae, unul din cei mai populari sfinți ai răsăritului, e împletită numai din fapte de ajutor și nu din formulări dogmatice. Creștinismul răsăritean nu e numai un creștinism

al credinței drepte și al contemplației; el este, în natura și în istoria lui din timpurile de libertate, în egală măsură un creștinism al faptei. Taina faptei e egal de prețuită cu taina credinței.

E o profanare a creștinismului să-l socotești și să-l limitezi numai la mărturisirea dogmelor și la executarea ritului. Dacă e puterea lui Dumnezeu, prin care El vrea să schimbe destinul lumii, atunci trebuie să pătrundă în toate ramurile vieții publice, înobilându-le. E e blasfemie să consideri biserica un simplu compartiment social, alături de altele, o ogradă peste ale cărei ziduri nu au ce căuta lucrătorii ei. Biserica e centru de radiațiuni morale în toate direcțiile, e focarul din care au să pornească puterile transformatoare ale întregii vieți omenești, publice și private. Un centru izolat de mediul asupra căruia lucrează, nu mai e centru; e un punct mort, sau cel mult o secție paralelă cu altele.

Nu s'a actualizat, de sigur, nici în epoca bizantină, nici mai târziu, toată forța transformatoare de lume a creștinismului. Puterile lui sunt infinite, pentru că curg din însuși Dumnezeu și fiecare timp suportă din ele atâta, cât îi permit împrejurările, mentalitatea, înțelegerea. Creștinismul nu e un fapt împlinit odată pentru totdeauna, ci o putere care se actualizează pe măsura timpurilor. La o parte cu cei cari cred că n'avem să realizăm nici noi mai mult din ortodoxie, decât au realizat veacurile anterioare!

Prezentul

Creștinismul ortodox, eliberat azi de forțele apăsătoare, are conștiința că trebuie să păsească la organizarea instituțiilor de ajutor social, la pătrunderea prin caritatea organizată, în paturile largi ale societății. Stimularea

milosteniei individuale nu poate satisface un suflet cu adevărat creștin. Aceasta rămâne cu totul accidentală. Se prea poate ca cutare orfan să găsească un suflet milos care să-l ocrotească. Dar un adevărat creștin vrea să aibă *siguranța* că oricare copil s'ar întâmpla să ajungă, orfan își va găsi un adăpost și o grije de educația lui. Nu mă liniștește *probabilitatea* că bolnavul cutare — care nu are pe nimeni, — va găsi o inimă miloasă gata să-l ajute. Vreau să am *siguranța* că orice bolnav, singur pe lume, găsește un spital gratuit.

Chiar în doctrina socială se observă azi o depărtare generală dela individualismul liberalist care formula păgânește că singură concurența dictează raporturile între indivizi și situația fiecăruia; doctrina aceasta nu-și dădea seama că indivizii sânt neegali, că e monstruos să pui în luptă de concurență pe un orfan cu un moștenitor bogat, pe un bătrân bolnav cu un tânăr sănătos. Azi e admis, teoretic, pretutindeni, iar în unele state — cum e Italia — și practic, că statul trebuie să intervină în concurența dintre indivizi corectând disproporțiile de forță și azistând pe nenorociți. Cu atât mai mult trebuie să se fe-rească biserica de-a lăsa ființele mai slab dotate de natură sau împrejurări, victime ale concurenței păgâne. Ea, pentru care fiecare om își are o valoare netrecătoare. Să nu ne adormim cu speranța că statele, inspirate de doctrina aceasta nouă, se vor îngriji de toți cei ce au lipsă de ajutor. Statele totdeauna vor avea lacunele și imperfecțiunile lor.

Să purcedem la organizarea instituțiilor de asistență publică. Biserica să nu mai fie numai răspânditoare a cuvântului, ci și ajutătoare cu fapta. Fiecare centru eparhial ar putea înființa și conduce măcar un așezământ caritativ pentru toată țara.

* FOIȘOARA *

Necesitatea colaborării bisericilor¹

de prof. Dumitru S. Balanos

Crezând fără șovăire că, din cauza crizei universale în fața căreia se găsește lumea, o instituție ca Academia are tot dreptul, dacă nu chiar obligațiunea, să se intereseze, să asculte păreri, să delibereze și să dea deslegări pentru ușurarea po-

¹ Traducerea de față este o comunicare făcută la Academia elină, de prof. facultății teologice Dumitru S. Balanos. Am spus și cu altă ocaziune și repet astăzi: Academia grecească, spre deosebire de Academia română, are și secția teologică. În felul acesta cei mai reprezentativi oameni ai științei teologice devin membri activi ai Academiei. Așa sunt astăzi I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul Atenei Papadopoulos, precum și profesorii facultății teologice Gh. Sotiriu, K. Diounotis și D. S. Balanos. Am făcut această traducere spre a vedea lumea românească și a-și face o idee despre anumite probleme cari se discută în cercul oamenilor de știință, chiar sub auspiciile Academiei.

poarelor în această epocă critică, viu și fac comunicarea de azi despre necesitatea colaborării bisericilor și arată că aceasta ar fi un mijloc pentru îmbunătățirea stării sociale de acum. Socotesc că este o datorie a științelor etice și politice să se ocupe cu asemenea probleme și prin urmare nu contrazic cu subiectul meu regulamentul Academiei.

Motiv la această comunicare mi-a dat recentul apel al conducătorilor partidului laburist englez în frunte cu George Lansbury.² Prin acest apel se cere ca biserica să păsească pe teren și să lupte contra răului „arătând adevărul divin în lumina căruia se pot vedea apoi cauzele nenorocirii omenirii”. Eu adaug la aceasta că biserica trebuie să contribuie chiar prin armele ei spirituale la micșorarea și la treptata dispariție a răului din lume.

Domnilor, după cum bine se știe, criza de astăzi nu este numai o criză economică, ci și o criză morală și, mai general zis, este o criză a întregii civilizații actuale. Și este lucru foarte cunoscut că

² Apelul s'a publicat în *Ἐλεύθερον Βήμα* din 30 Octombrie 1932 (vezi și *Anaplas* 15, 11, 32).

între criza economică și criza morală există o strânsă legătură și o reciprocă influență, și de aceea lupta dusă numai pentru combaterea crizei economice va fi un lucru zadarnic și simptomatic atâta timp cât nu începe lupta și contra crizei morale și sociale. În răboiul acesta contra răului moral, biserica, acest organism divin și etern, atât prin natura și menirea ei cât și prin influența pe care o exercită asupra atâtor credincioși, poate desigur să aducă cele mai însemnate aporturi.

Dar pentru că răul de astăzi nu este numai un rău al unei clase sociale, sau al unui singur popor, ci este o criză universală, și precum pentru combaterea răului economic s'a găsit că e absolut indispensabilă reunirea tuturor forțelor, colaborarea tuturor statelor, tot astfel și pentru curmarea răului moral e necesar să se facă toate strădaniile din partea întregului creștinism. Din fericire, acest lucru a fost înțeles, și mai ales acum în ultimii ani s'au manifestat tendințe frumoase pentru colaborarea bisericilor atât prin înființarea unor societăți, cât și prin convocarea congreselor la cari am luat parte și noi cei din Elada.

Congresele acestea, însă, cu toată

importanța lor, n'au adus încă, nici pe departe, roadele așteptate. Cauza principală a acestei întârzieri socotesc că este concepția greșită care stăpânește spiritele. Se pretinde ca o condiție a colaborării bisericilor unirea dogmatică a acestora. Dar dacă unirea dogmatică este socotită drept o condiție prealabil necesară pentru colaborare, atunci dela început trebuie să pierdem orice nădejde de reușită. Sunt cunoscute doar nenumăratele străduințe, începute imediat după desbinare, pentru unirea dogmatică a bisericilor, și astăzi după zece zeacuri de repetate încercări n'avem încă nici un rezultat. Eu mă tem că și în viitor unirea dogmatică nu se va realiza din cauza multor și variatelor condiții pe cari le-am arătat pe larg în diferite publicații,³ precum și în comunicările mele fă-

³ *Ἐστία* 11, 12, 1910 [S'a tradus și publicat în *Allgemeine evang. luth. Kirchenzeitung* 17, 3, 1911 de prof. univ. Caspar René Gregory. Vezi și *Chronik d. Chr. Welt* 11, 5, 1911]. *Ἀνάπλασις* 1, 2, 1922 [Tradus englezește de Brown în *The Christian Union Quarterly*, Oct. 1922 St. Louis, America. În limba germană de Lic. E. Stüber în *Internat. Kirchl. Zeitschrift*, April—Iunie 1923. *Ἐλ. Βήμα* 25, 5, 31 — *Ἐκκλησία* 20, 6, 31 — 11, 7, 31, — 22, 8, 31.

Intr'un centru eparhial poate ființa un spital, în altul un orfelinat, în altul un azil de bătrâni ș. a. m. d. Conduși de clerici, sau de călugărițe, buni misionari, aceste așezăminte pot deveni centre de puternică răspândire a credinței și moralei. I. P. S. nostru mitropolit știm că se străduiește pentru înființarea unui astfel de așezământ în Sibiu. Și nu e de lipsă să se aștepte totdeauna inițiativa și fapta centrului. Un păcat al timpului nostru e că așteptăm totul dela centru. Marile așezăminte au fost create totdeauna de câte un preot sau de câte un credincios; uneori foarte săraci, dar și foarte râvnitori. Să înflorească iarăș sfîntenia faptei. Să nu îndemnăm pe credincioși numai la evlavie și corectitudine personală, nici numai la milostenie individuală și accidentală, ci la unirea puterilor pentru ridicarea sau ajutorarea unor instituții de mare utilitate socială.

Cât n'ar putea face în direcția aceasta sufletele aprinse de credință ale membrilor «Oastei Domnului»?

E de ajuns numai să se formuleze idealul și să se susțină continuu în văzul privirilor sufletești.

Ajută Doamne Bisericii Tale să toarne în suflete neastâmpărul neistovit al realizărilor continuei, al mereu altor și altor înfăptuiri.

DR. D. STĂNILOAE

Nr. 7812—934.

Notificare oficială

Prea Cucernicii protopopi și preoți cari ocupă mai multe funcțiuni și primesc mai multe salarii, sunt poftiți, ca în conformitate cu dispozițiunile din decretul-lege privitor la cumulul de funcțiuni salariale, publicat în Monitorul Oficial Nr. 189 din 18 August 1934, să trimită Consiliului nostru arhiepiscopesc o Declarațiune semnată, arătând în ea funcțiunile ce le are și salariile ce le primește.

Ceice nu vor trimite imediat declarațiunea, vor suferi consecințele de rigoare ale legii.

Sibiu, din ședința bisericească a Consiliului arhiepiscopesc dela 4 Septembrie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc

cute la congresul și în biserica mitropolitană din Losana.⁴

Conceptiile religioase întretesute cu tradiții vechi s'au viațat de cele mai multe ori în armonie cu viața națională și socială a mediului înconjurător. Au contribuit adesea, la formarea acestei concepții, tradiții naționale, și știm cât de mare este ardoarea și gelozia cu cari popoarele își păzesc tradițiile lor religioase și naționale, evitând orice abatere dela acestea. Unde duhul acestor tradiții își pune sigilul, orce discuție devine inutilă.⁵ Și chiar presupunând că prin discuții superioare s'ar putea ajunge la unele rezultate bune, schimbările cari ar trebui să se facă, ar tulbura masa credincioșilor, s'ar face opoziție și ar putea ca răul provocat atunci să fie mai mare decât cel de astăzi.

Dar, domnilor, să ne întrebăm: Este oare, într'adevăr, unirea dogmatică o condiție indispensabilă pentru colaborarea bisericilor pe teren moral și social? Eu cred că nu este. Și pentru că să se pretindă astăzi ca bisericile să înlăture mai întâi deosebiri dogmatice, pentru că să poată să colaboreze, înseamnă că tocmai aceste deosebiri dogmatice au provocat desbinarea. Ori dacă se admite această afirmație,

⁴ Comunicare și vorbire la congresul relig. din Losana. Dare de seamă despre aceasta a scris renumitul arhiepiscop de Upsala, N. Soederblom, și traducere în l. germană în Sonderdruck aus der Zeitschrift für system. Theologie 1928 pag. 538. Vezi și «Εστία 24, 7, 27. Έλλην. Γραμματικά 15, 1, 28.

⁵ «Ὁὐ με πείσεις κἀν με πείσεις».

Probleme, fapte, comentarii

Despre cartea acum apărută, *Hristos în școală*, de D. Călugăr, *Foaia Diecezană din Caransebeș*, are următoarea recenzie:

De-un an de zile biserica și-a redobândit dreptul său firesc de a intra în școala primară, pentru a preda învățământul religios și educația morală prin propriile sale organe — preoții — și a crește tinerele vlăstare ale neamului în duhul evangheliei și al înțeleptelor noastre tradiții ortodoxe.

Dar ea s'a îngrijit să pună la îndemâna noilor dascăli de învățătură creștinească și necesarele mijloace didactice, pentru cât mai rodnică împlinire a datoriei lor.

Mijloacele acestea le găsește orice preot-catehet în manualul de față, intitulat așa de frumos: *Hristos în școală*.

Desigur, preoțimea noastră este pregătită pentru noua sarcină ce și-a luat-o asupra sa. Căci în școlile noastre teologice (din Ardeal) studiul Cateheticeii a fost cinstit totdeauna cu atenția cuvenită. Totuși, această preoțime va găsi un neprețuit ajutor și îndreptar în Manualul care cuprinde întreg materialul didactic al religiei din cei patru ani de școală primară, prelucrat în lecțiuni-model de unul din cei mai iscusiți cateheți ai noștri: dl D. Călugăr. Manualul dlui D. Călugăr, prefața de dl Nicolae Colan, rectorul Academiei teologice din Sibiu, este o carte unică atât prin cuprinsul ei, cât și prin execuția tehnică de o remarcabilă distincție. — Comandă: la Librăria Arhiepiscopale din Sibiu.

Calendarul Bunului Creștin [calendarul arhiepiscopesc] pe anul 1935, al 84-lea dela apariție, se pune în vânzare zilele acestea.

Cuprinde material îngrijit ales, interesant și de folos, cu multe ilustrații, în ediție cu și fără tabloul statistic al bisericilor noastre ortodoxe.

Calendarul arhiepiscopesc, primit cu mare dragoste în anii trecuți, va face și de astă dată nu puțină bucurie cititorilor săi atât prin articolele și notițele sale, cât și prin numeroasele chipuri ce conține. Se va vinde, din partea Librăriei Arhiepiscopale, Sibiu, cu obișnuitul preț cumpătat.

se face un neadevăr istoric. Nu deosebiri dogmatice au separat bisericile, ci deosebirile de spirit și tendințe au adus desbinarea. Și numai după aceste deosebiri, la cari s'a adăugat dragostea de primat, precum și uitarea unor porunci creștinești, au adus desbinarea, zic numai după aceea, s'au luat în discuție deosebirile dogmatice existente de mai înainte și cari până atunci nu stricaseră nimic unității și înțelegerii între creștini. Dar răul există și noi trebuie să învățăm că precum la colaborarea statelor nu se pretinde contopirea acestora într'un singur stat, tot astfel și la colaborarea bisericilor pe teren moral și social, nu trebuie să se pretindă drept condiție necesară unirea lor dogmatică. Ajunge înțelegerea în aceea că Isus Hristos este vestitorul adevărului și răscumpărătorul nostru, și concepția comună că suntem creștini și avem idealuri și datorii comune.

Fiecare din noi poate să înțeleagă, că dacă în trecut au eșuat toate încercările de unire dogmatică, astăzi realizarea acestei uniri ar fi un lucru și mai greu dacă nu chiar imposibil. Subiectivismul în gândire stăpânește astăzi atât de mult lumea, încât chiar membrii aceleși biserici înțeleg în mod diferit principiile creștine. Interesul pentru formulele dogmatice este acum aproape inexistent, și dacă prin mijloace artificiale s'ar ajunge la o înțelegere, aceasta ar fi o dovadă că lucrurile au ajuns într'un punct mort, au ajuns la maram.

„Viața Ilustrată“, revista sibiană de familie, își continuă în numărul mai nou, pentru Septembrie, munca de îndemnuri sănătoase pentru primenirea morală și culturală a societății noastre.

Luminând mințile și încălzind inimile cititorilor săi, articolele, notițele, numeroasele clișee și informațiile revistei *Viața Ilustrată*, fac parte din cele mai alese lucrări ce se publică în presa noastră periodică.

Cețiți și răspândiți revista aceasta de serioasă muncă!

Biserica ortodoxă în Mediaș. — Era de mult o necesitate imperativă, — din punct de vedere nu numai al prestigiului bisericii ortodoxe, ci și din punct de vedere patriotic și cultural, ca în acest oraș, în locul vechei biserici deteriorate, ridicate pe vremuri la periferia orașului, — să se zidească o nouă biserică ortodoxă românească.

Răposatul protopop Mircea, care a păstorit timp îndelungat acest tract al Mediașului, a stăruit, ajutat de capelanul, mai apoi parohul al 2-lea, Simplăceanu, pentru ridicarea unui sfânt locaș, așezat spre partea de sud-est pe un platou cu intrarea spre strada, care duce afară din oraș spre Moșna.

Zidirea s'a început în anul 1929 și s'a ridicat din contribuții, fond și donația guvernului de atunci, în suma de lei 200.000. Sumă infimă, având în vedere că speșele de până acum s'au ridicat la 5 milioane 800.000 lei.

Sub actualul protopop Ion Crăciun s'a pictat interiorul cu o pictură bizantină de rară frumusețe, prin pictorul Gh. Belizare (Pitești), pentru suma de 250 mii.

Cei datori a vechia asupra tuturor, sânt chemați a ajuta ridicarea românilor și a ortodoxismului și în această parte a țării, acordând sumele necesare pentru terminarea lucrărilor cerute de instalațiile interioare al bisericii. Dr. E. M.

Creștinismul și pacea. Sub acest titlu dl G. M. Ivanov publică în „Țara Noastră“ din 7 Septembrie cor. un articol comentând, plin de speranțe, inițiativa bisericilor creștine de a se aduna într'un sobor ecumenic pentru a discuta și a formula modalitățile prin care se poate înfăptui pacea universală.

Arată că Societatea națiunilor n'a putut soluționa această problemă care o depășește, căci ea a lucrat cu conceptul juridic după care pacea este „un sistem de raporturi contractuale între state de-a nu se putea ataca“, un concept pur negativ.

Dar dacă această unire dogmatică este greu de realizat, sau chiar imposibilă în vremile acestea, înseamnă oare că trebuie să se abandoneze orice încercare de colaborare a bisericilor? Este oare drept și corect ca astăzi, când puhoiul răului sgudue din temelii toată societatea, când într'un chip atât de dureros răul ne pune în față însași problema ordinei morale a lumii întregi, să nu se poată ajunge la colaborarea bisericilor fiindcă diferă concepția acestora în câteva puncte dogmatice? Nu ar fi oare ceva deplorabil și primejdios a nesocoti realitatea și a uita că înaintea tuturor problemelor stă problema mântuirii omenirii și că pentru această mântuire trebuie făcute toate jertfele posibile? Să fim atenți ca nu „pretinzând totul să pierdem totul“. Și oare nu trebuie să înțelegem odată toți, că pentru a obține pacea de sus, pacea pentru care se roagă biserica, trebuie să se facă și jos cele mai mari și mai sincere străduințe? Foarte bine a spus în privința aceasta George Lansbury în amintita sa invitare, că dacă nu voim să dispară însași religiozitatea și să se stingă însași civilizația noastră, atunci trebuie să se ia măsuri, și acestea acum imediat, pentru că nu mai este timp de pierdut.

Bisericile, așa cum sunt astăzi, izolate, luptând una contra celeilalte, dau naștere la suspiciuni și necredință, și cheltuesc în acest război detestabil multă ener-

⁶ Petru al Antiohiei către Mihail Kirularie [Migne P. Gr. 120, 812-13].

Pacea nu se întemeiază pe „un sistem de prohibițiuni“, ci ea emană dintr'o stare de înfrățire între popoare, dintr'un spirit de reciprocă îngăduință și înțelegere. Condiția prealabilă a păcii este încreștinarea. Iată motivul pentru care problema păcii este o problemă proprie a creștinismului.

Pentru tința, deocamdată atât de depărtată a păcii, bisericile vor lucra intenț înfrățind popoarele. Nu numai sfătuind, ca până acum, ci purcezend la muncă organizată.

Amnezie

Monitorul de pe Târnave proslăvește într'un număr recent memoria lui Pius X, mort la 20 August 1914.

Înșirându-i faptele, în mod fatal ajunge să amintească și de „bula odioasă“ (cuvântul e al „Unirii“) „Christi fideles graeci“ prin care acest papă, făcând pe placul guvernului unguresc, a înființat în 1912 episcopia greco-catolică maghiară de Hajdudorog. Episcopia aceasta, căreia i-au fost supuse vreo 100 de comune românești din eparhia Orăzii, așezate pe granița de vest a românilor, trebuia să desnaționalizeze în ritm accelerat a mare parte de populație românească.

Guvernul unguresc intenționase să întemeieze și o episcopie ortodoxă maghiară, dar s'a izbit de rezistența dărză a mitropolitului Ioan Meșianu. Mitropolitul dela Blaj Victor Mihaly încă s'a opus, dar în biserica catolică ultimul cuvânt îl are papa. Iar papa Pius X a aprobat tentativa criminală a ministrului Wlassits. Episcopatul greco-catolic român a înaintat papei un memoriu, contra aprobării planului unguresc. Argumentul cel mai puternic era că românii uniți de sub episcopia de Hajdudorog se vor face ortodocși, pentru a evita maghiarizarea. Argumentul cu pierderea naționalității n'ar fi trezit ecou la papa, sau poate n'avea prea mare forță nici în ochii episcopilor greco-catolici.

Intr'o mare adunare de protest greco-catolică, dl Iuliu Maniu amenința cu „ruperea peceților“ de se va aproba planul unguresc.

Papa nu s'a intimidat. Și faptele ulterioare i-au dat dreptate că nici n'avea de ce. Pecețile au rămas tot atât de neatinsse, ca și mai înainte.

„Unirea“ absolută acum, cu inimă largă, pe Pius X care s'ar fi scuzat în fața episcopului Vasile Hossu cu o adorabilă naivitate: „Fiii mei, m'au tras pe

gie prețioasă. Din cauza acestei lupte dintre creștini nu se poate lucra cu succes pentru ajungerea scopului suprem. Și, din potrivă, bisericile unite prin o credință comună în persoana și activitatea Mântuitorului, ar putea să lucreze cu tot succesul pentru idealurile lumii.⁷ Scutite de disputele interne și desbrăcate de dorința de a fi una în fruntea celeilalte, bisericile ar constitui un front creștin comun care ar putea să aducă cele mai strălucite rezultate contribuind la alinarea miseriei sociale și la renașterea întregii omeniri. Toate marile probleme actuale, etice și sociale, ca de ex. neînțelegerile dintre popoare, dintre majorități și minorități, problema refugiaților, a muncitorilor, a șomajului, a desarmării, a filantropiei, a azilelor, a închisorilor, a instrucției și ridicării morale, a rețelei libertății individuale și de conștiință, toate aceste probleme ar putea fi rezolvate într'un chip mult mai fericit prin aportul ce l-ar aduce în lume colaborarea sinceră a tuturor creștinilor. Bisericile își pot păstra, în această colaborare, atât independența, cât și actualele lor principii dogmatice.

Contra colaborării bisericilor pe teren moral și social ar putea să facă obiecțiuni următorii:

a) Aceia cari au o concepție atât de îngustă încât neagă senzul de biserică creștină la cei ce sunt în afară de ortodoxie;

b) Aceia cari se tem că această în-

⁷ „Τὸ μὲν γὰρ κοινὸν συνδέει, τὸ δὲ ἴδιον διασπᾶ“. Legile lui Plato IX, pag 875 A.

Nr. 7728—934.

AVIZ

Onor. preoțime e invitată a aduce la cunoștință tinerilor doritori de a intra în Școala de cântăreți din Sibiu, că termenul de înscriere la această școală s'a amânat până în ziua de 25 Septembrie a. c.

Condițiunile de primire s'au publicat în numărul 31 și următorii ai Telegrafului Român.

Sibiu, la 28 August 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 412—1934.

(49) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl III-a, Cigmău, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima lui apariție în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt cele fasonate la coala B pentru întregirea dotației dela stat și anume:

1. Casă parohială.
2. 2 jum. jugăre sesiune parohială.
3. Venite stolare după uzul local.

Cererele concursuale, instruite conform normelor în vigoare, se vor adresa subsemnatului oficiu protopopesc în termen, ear candidații autorizați de P. V. consiliu arhiepiscopesc, pe lângă prealabila incuviințare a oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sârbătoare anume designată, pentru a face cunoștință cu credincioșii și referințele locale.

Geoagi, la 9 August 1934.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

V. Goron
protopop.

Nr. 391—1934

(51) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Zdrapți, parohie de clasa III-a din protopresbiteratul Zarandului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Stola uzitată.
3. Până la edificarea casei parohiale, parohia se va îngriji de locuință.
4. Câte o ferdelă porumb dela fiecare familie.

Cererele de concurs se vor înainta subscrisului oficiu protopresbiterat ortodox român al Zarandului, Brad, în termen și candidații își vor exopera permisiunea de a concura dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc. fără de care nu se pot prezenta în parohie.

Brad, 20 Iulie 1934.

Ioan Indreiu
protopop.

colectivitatea revoluțiunii. Trotzki a fost principalul autor al revoluției bolșevice, după Lenin. El e revoluționarul-tip. Insa el n'a rămas până la sfârșit un comunist, căci el credea în posibilitatea judecării individuale, a criticii și a inițiativei individuale. Peste tot el crede în rolul marilor indivizi, eroilor revoluției — natural și el se socotește printre ei.

El nu cunoștea ceea ce se poate numi mistica colectivității, — și care constituie partea de nerespirat a comunismului.

Toate relele comunismului provin din negația lui Dumnezeu și a omului. Greșala constrângerii sângărând prin care nădăjduște să stabilească adevărul social, greșala tiraniei insuportabile a demnității omenestii, adoptarea a oricăror mijloace pentru a realiza scopul, pe care-l consideră ca unic și superior; răul, ura, răsunarea sunt folosite pentru a croi drumurile desăvârșirii fraternității dintre oameni. In doctrina lui Marx este un element demonic, care face o doctrină dinamică de neînvinș: el crede că binele trebuie să fie realizat prin rău, după cum lumina trebuie produsă din întunecimi, după cum libertatea trebuie să iasă din necesitate. Și răul merge crescând, întunecimile se îngroașe. Astfel urmează dialectica evoluției societății: Situația muncitorilor trebuie înrăutățită în societatea capitalistă (Verdunstungstheorie); aceștia vor deveni din ce în ce mai dușmani, animați de sentimente de răsunare și brutalitate. Speranța mesianică revoluționară se bazează pe acest proces. Clasa

Ad. Nr. 372—1934.

(52) 1—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Sântămăria de peatră, din protopopiatul Hațegului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreună cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială de 10 jugăre pământ arător și fânaț.
3. Stola obișnuită în tract.
4. Case parohiale nu sânt.

Cererele de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Hațeg în termenul indicat.

Candidații vor înainta anexă la cerere, pe lângă actele necesare, și concesiunea dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații cu incuviințarea oficiului protopopesc se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică, ca să fie cunoscuți de credincioși. Oficiul protopopesc ortodox român din Hațeg în înțelegere cu cons. parohial.

Hațeg, 21 August 1934.

Ieronim Ciocan
protopop.

Nr. 400—1934 prot.

(46) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh, în parohia vacantă de clasa I-a, Aninoasa, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele acestui post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Locuință completă, cu avantajii la luminat și încălzit.

3. Stola pentru serviciile de: Cumințare a bolnavilor, botez, cununie și înmormântare este răscumpărată cu o sumă fixă lunară, conform hotărârii consiliului parohial din 31 Iulie 1934, pentru angajații societății miniere „Petroșani”; iar pentru ceilalți credincioși, stola este cea obișnuită în parohiile tractului protopopesc Jiu.

Concurenții își vor înainta cererile, însoțite de actele prevăzute de legea, regulamentul și ordinațiunile în vigoare, în termenul indicat, oficiului protopopesc ortodox român Jiu, Petroșani, județul Hunedoarei și, cu prealabila aprobare a protopopului, se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare în parohie, pentru a sluji, cânta, predică și a face cunoștință cu enoriașii.

Oficiul protopopesc Jiu, în înțelegere cu consiliul parohial.

Petroșani, 31 Iulie 1934.

Ion Duma
protopop.

Nr. 229—1934 par.

(26) 1—1

Publicație de licitare

În conformitate cu hotărârea Consiliului parohial al bisericii ortodoxe române din Codlea, județul Brașov, din 1 Martie a. c., și a adunării parohiale din 4 Martie a. c., precum și în baza planului și devizului provăzută cu clauzula de aprobare a Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 7532 din 25 August 1934, prin aceasta se publică licitare pe ziua de Duminecă 23 Septembrie 1934, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de reparare a bisericii.

Licitarea ce va avea loc în localul Casei de lectură a Astei „Codlea”, la ora 3 p. m., se va face cu oferte închise și sigilate și anume pentru întreaga lucrare, atât a reparării turnului, cât și a lărgirii bisericii.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a limita această lucrare deocamdată și numai la repararea turnului, în caz că nu ar avea la îndemână numerarul de lipsă, sau n'ar mai permite timpul, pentru terminarea lucrării întregi, deci se va face ofertă și numai pentru repararea turnului.

Planul și devizul, precum și condițiile de licitare, se pot vedea în ori ce zi de lucru, la oficiul parohial.

Consiliul parohial va avea dreptul să-și aleagă oferta celui ce prezintă mai multă garanție morală și în care are mai multă încredere, abstragând dela suma oferită.

Ofertanții vor avea să depună în ziua numită, odată cu ofertele și o garanție provizorie de 5% din valoarea lucrării, în bani gata, care la încheierea contractului se va întregi la 10%.

Cheltuielile împreună cu executarea planului și pregătirea devizului, le va suporta ofertantul, căruia i s'a dat lucrarea. Codlea, la 3 Septembrie 1934.

Din încredințarea consiliului parohial:

Gheorghe Fl. Preșmăreanu
paroh-șefedinte.

Nr. 260—934

(50) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Șoala, protopopiatul Mediaș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Folosirea a două loturi de curți primite prin reforma agrară și a cimitirului.

3. Câte 1 ferdelă grâu dela fiecare familie, iar dela ceice n'au car și vite câte 1 ferdelă porumb sfârmit de fiecare familie.

4. Una soarte de lemne de circa 3—4 stânjini dela comuna politică, tăiate și aduse în curtea preotului de enoriași, iar după îndeplinirea reformei agrare va primi și din pădurea bisericii circa 2 stânjini lemne.

Înclocuște pe Dumnezeu și viața spirituală, pretinde să aducă la lumină adevărată ființa, esența absolută a lucrurilor. Marx n'a inventat această concepție, după cum n'a inventat materialismul. Materialismul l-a împrumutat din filosofia burgheză, care era în floare în veacul al XVIII-lea. Economismul l-a luat din societatea capitalistă a veacului XIX-lea. El însă li-a atribuit o culoare metafizică, și s'ar putea zice, religioasă. A legat de ea speranțe mesianice. De aceea vedem noi planul quinqual din zilele noastre, căruia i se dă scopul prozaic de-a industrializa Rusia, și care, vorbind obiectiv, nu e socialismul, ci un capitalism de stat, că se îndeplinește într'o atmosferă de efuziune religioasă. Sigur, capitalismul burghez începuse o răsturnare completă a valorilor, el a înjosit sistematic nivelul culturii și sluja lui Mămona. Noțiunea atotputerniciei tehnice este o copie a Americii. Dar, în comunism, această exaltare a tehnicii îmbracă caracterul unei îngrijitoare finalități, prin care se ajunge la contradicția fundamentală a doctrinei.

Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde rugina și molii le strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vă adunați vouă comori în cer, unde nici rugina, nici molii nu o strică, și unde furii nu le sapă, nici nu le fură. Că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră. (Matei 6, 19—21).

5. Stola obișnuită în tract.
6. De locuință se va îngriji preotul.
Candidații îndreptați își vor trimite subsemnatului cererea de concurs provăzută cu toate documentele necesare, anexând și autorizația de candidare dela Ven. Consiliu arhiepiscopesc, și cu avizul subsemnatului se vor prezenta în parohie și în biserică la serviciul liturgic.

Mediaș, 14 August 1934.

Ioan Crăciun
protopop.

Nr. 7567—934 Școl.

Concurs

La Școala de aplicație a școlii normale ortodoxe „Andrei Șaguna” din Sibiu cu începerea anului școlar 1934—35 sânt vacante: 1 post de învățător și 1 post de învățătoare.

Pentru ocuparea acestor posturi, se va ținea la această școală concurs, în conformitate cu deciziunea On. minister al instrucțiunii Nr. 128.506/934, la data de 10 Septembrie c. ora 8 dimineața.

Concursul va consta din: o probă scrisă cu subiect fixat de minister, o probă orală, — colocviu din pedagogie în special și din celelalte materii de învățământ din programul școlii normale și din o probă practică.

Învățătorii resp. învățătoarele, cari doresc a participa la acest concurs, vor înainta cel mult până la 9 Sept. cerere către direcțiunea școlii normale „Andrei Șaguna” din Sibiu, cu dovada:

1. că la examenul de capacitate și definitivat au obținut cel puțin media 8 (opt);
2. că la toate inspecțiile au fost notați cel puțin cu calificativul bine;
3. că n'au suferit nici o pedeapsă;
4. că sunt creștini de legea ortodoxă.

Sibiu, la 24 August 1934.

Consiliul arhiepiscopesc.

A APĂRUT:

Hristos în școalăde
Dumitru Călugăr

I

Manualul catehetei ortodox pentru școala primară — cu lecții model pentru 4 clase primare

Cu o prefață de

Nicolae Colan

Rectorul Acad. miei teologice din Sibiu

Prețul: 220 Lei (legată)

(540 pagini)

Se poate comanda dela Librăria arhidiecezană din Sibiu, trimițându-se 20 Lei pentru porto postal

(47) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de eclisier, la biserică Sf. Treimi din Brașov-Tocile, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela candidați se pretinde:

1. Să fie de religieuna ortodoxă-română, căsătorit, de etatea, între 35—50 ani.
2. Să aibă purtarea morală bună, religios, cu frică de Dumnezeu și lipsit de orice vițiu.

3. Față de organele superioare bisericești-administrative să fie cu supunere și ascultare.

4. Să îndeplinească conștientios toate serviciile împreună cu postul de eclisier-clopotar și gropar, ținând curățenie exemplară în biserică, cimitir și curtea bisericii.

5. Să dispună de avere imobilă și să dea dreptul bisericii a se intabula pe averea lui ori a rudeniilor ca garanție pentru inventarul, ce i se predă.

Remunerațiunea va fi:

1. Salar lunar lei 2000.
2. Toate venitele împreună cu postul de eclisier și gropar.
3. Locuință în natură: 2 camere și dependințe.
4. După un an de probă, satisfăcând întru toate condițiilor de mai sus, urmează definitivarea.

Brașov, în 28 Iunie 1934, din ședința consiliului parohial al bisericii Sf. Treimi Brașov-Tocile.

Dr. Nic. Stinghe
preș. paroh administrator.